

Ontwerp van decreet tot wijziging van het Gerechtelijk Wetboek, het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid en het Energiedecreet van 8 mei 2009, wat betreft de uitbreiding van het EU-ETS tot scheepvaart, het invoeren van een apart EU-ETS2, netbeheer en energie-efficiëntie

DAMES EN HEREN,

SAMENVATTING

Via dit zesde verzameldecreet worden aanpassingen doorgevoerd aan het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid (DABM) en het Energiedecreet van 8 mei 2009. Het gaat voornamelijk om aanpassingen met betrekking tot de uitbreiding van het EU-ETS tot scheepvaart en het invoeren van een apart EU-ETS2, en aanpassingen die betrekking hebben op het netbeheer, energie-efficiëntie en de afbouw van de afhankelijkheid van fossiele energiebronnen:

- Richtlijn 2023/959 van 10 mei 2023 voorziet in een uitbreiding van het EU-ETS naar scheepvaart en introduceert een afzonderlijk ETS voor gebouwen, wegvervoer en aanvullende sectoren (ETS2). Om deze wijzigingen om te zetten, wordt een decretaal kader gecreëerd via wijzigingen aan titel VIII van het DABM. De lijst van definities wordt onder andere aangevuld en er worden twee nieuwe hoofdstukken ingevoegd voor scheepvaart en ETS2.
- Een aantal decretale gunstmaatregelen die de aansluiting van WKK op het distributienet begunstigen vanaf 1 januari 2025 worden afgeschaft.
- Het ontwerpdecreet voorziet ook in het creëren van een decretaal kader ter omzetting van artikel 5 en 6 van de richtlijn (EU) 2023/1791 aangaande de leidende rol voor de publieke sector op het gebied van energie-efficiëntie en de voorbeeldfunctie van de gebouwen van overheidsinstanties.
- Wat netbeheer betreft wordt een nieuw decretaal kader met betrekking tot distributieveiligheid (aardgas, elektriciteit, thermische energie) ingevoegd, wordt de verplichting dat de distributienetbeheerders jaarlijks een investeringsplan bij de regulator moeten indienen versoepeld naar tweejaarlijks, wordt een nieuwe verplichting ingevoerd met betrekking tot het indienen van een databeheersplan, worden de regels aangaande de productie van elektriciteit en thermische energie door de distributienetbeheerders gewijzigd. Ook bevat het ontwerpdecreet regels met betrekking tot wat de netbeheerders dienen te doen bij niet-communiserende digitale meters en wordt bepaald dat een leverancierswissel binnen de 24u enkel kan bij netgebruikers met een digitale meter.
- Voorts wordt het Energiedecreet van 8 mei 2009 gewijzigd teneinde meer transparantie te bieden op het vlak van de toekenning van groenestroomcertificaten, warmtekrachtcertificaten en garanties van oorsprong. Aangezien de VREG als parlementaire instelling niet onder het toepassingsgebied valt van het decreet van 19 november 2021 tot oprichting van een Vlaams subsidieregister en de VREG een decretaal vastgesteld geheimhoudingsplicht heeft, is er momenteel immers geen transparantie en openheid met betrekking tot dergelijke steun. Dit wordt thans geremedieerd zodat ook aangaande deze steun aan ondernemingen de nodige publieke transparantie zal worden verschaft.
- Tot slot wordt de maximale administratieve sanctie voor energiefraude verhoogd van 20.000 euro tot 200.000 euro.

I. ALGEMENE TOELICHTING

1. Inleiding

A. Aanpassingen aan het DABM

De herziening van de richtlijn 2003/87/EG tot vaststelling van een systeem voor de handel in broeikasgasemissierechten binnen de Unie (de ETS-richtlijn) is onderdeel van het Europese Fit for 55 pakket. Dit pakket geeft invulling aan de Europese klimaatdoelen die streven naar tenminste 55% netto broeikasgasemissiereductie in 2030 ten opzichte van 1990 en netto klimaatneutraliteit tegen 2050, zoals vastgelegd in Verordening (EU) 2021/1119 van het Europees Parlement en de Raad van 30 juni 2021 tot vaststelling van een kader voor de verwezenlijking van klimaatneutraliteit. Om de aangescherpte reductiedoelstelling tegen 2030 en klimaatneutraliteit tegen 2050 te bereiken, werd het EU-ETS aangepast via een herziening van de ETS-richtlijn.

De gewijzigde ETS-richtlijn voorziet onder andere in een uitbreiding van het bestaande EU-ETS voor vaste installaties en luchtvaart (hierna: ETS1) naar maritiem vervoer en introduceert ook een afzonderlijk nieuw ETS voor emissies van het energetische gebruik van brandstoffen in de sectoren gebouwen, wegvervoer en aanvullende sectoren (hierna: ETS2). Voor het ETS2 worden aparte emissieplafonds vastgesteld en aparte emissierechten geveild, waardoor ook de prijsvorming van ETS1 en ETS2 verschillend zal verlopen. De Europese wetgever benadrukt echter wel dat er belangrijke parallellen zijn tussen de twee systemen op vlak van onder andere de werkwijze, monitoring, rapportage, verificatie, veiling en handhaving.

ETS scheepvaart

Emissies van maritiem vervoer bedragen 3 tot 4% van de emissies van de EU. Om de decarbonisatie van deze sector te versnellen, werd Richtlijn 2003/87/EG gewijzigd, zodat maritiem vervoer wordt opgenomen in het EU-ETS. De implementatie van het EU-ETS scheepvaart heeft principieel betrekking op de bescherming van het leefmilieu. De verruiming van het EU-ETS tot scheepvaart heeft als doel de emissies van schepen te verminderen en zo bij te dragen aan de klimaatinspanningen van Europa en het Vlaamse Gewest. Bevoegdheidsrechtelijk binnen België komt de bevoegdheid inzake bescherming van het leefmilieu het Vlaamse Gewest toe. Artikel 6, §1, II, eerste lid, 1° BWHI bepaalt dat de gewesten bevoegd zijn inzake "de bescherming van het leefmilieu, onder meer die van (...) de lucht tegen verontreiniging en aantasting". Het Vlaamse Gewest kan deze materiële bevoegdheid aanwenden om met betrekking tot het EU-ETS inzake scheepvaart regelgevend op te treden. De artikelsgewijze toelichting van artikel 1 houdt de verdere bespreking van de toewijzing van ETS scheepvaart aan het Vlaamse Gewest in.

De uitbreiding van het EU-ETS tot scheepvaart is van toepassing op de helft van de emissies van schepen die reizen uitvoeren en aankomen in een haven onder de jurisdictie van een lidstaat vanuit een haven buiten de jurisdictie van een lidstaat, alsook op de helft van de emissies van schepen die reizen uitvoeren vanuit een haven onder de jurisdictie van een lidstaat en aankomen in een haven buiten de jurisdictie van een lidstaat, en op alle emissies van schepen die reizen uitvoeren en aankomen in een haven onder de jurisdictie van een lidstaat vanuit een haven onder de jurisdictie van een lidstaat, alsook op alle emissies van schepen die zijn aangemeerd in een haven onder de jurisdictie van een lidstaat. Emissies worden voor scheepvaart begrepen als koolstofdioxide (CO₂) en vanaf 2026 ook methaan (CH₄) en distikstofoxide (N₂O).

De verplichting tot inlevering van emissierechten onder het ETS wordt geleidelijk ingevoerd. Voor het jaar 2024 moet voor 40% van de emissies emissierechten worden ingeleverd en voor het jaar 2025 wordt dit 70%. Scheepvaartmaatschappijen zullen voor

////////////////////////////////////

immers niet geraakt¹), maar wel dat men, als men een aansluiting of netuitbreiding bij een verkaveling wil doorvoeren, dan de reële kostprijs zal moeten betalen.

1.2. Stopzetten van de subsidiëring van de elektriciteits- en aardgasaansluitingen voor nieuwe WKK

In artikel 7.3.1 van het Energiedecreet van 8 mei 2009 zijn nog een aantal maatregelen opgenomen die de aansluiting van WKK, waaronder de aansluiting op aardgas, subsidiëren. Het gaat om een beperking van de aansluitkosten (zowel elektriciteit als aardgas) van productie-installaties voor elektriciteit uit warmtekrachtinstallaties. Er wordt - mede naar aanleiding van de actualisatie van het Vlaams energie- en klimaatplan 2021-2030, zoals principieel door de Vlaamse Regering goedgekeurd op 12 mei 2023 - voorgesteld om die maatregelen vanaf 1 januari 2025 stop te zetten. Wat de WKK's betreffen die nog in aanmerking komen voor warmtekrachtcertificaten en/of groenestroomcertificaten, zal deze kost een element vormen bij het bepalen van de op het project van toepassing zijnde onrendabele top.

1.3. Veiligheidsmaatregelen bij de distributie van aardgas, elektriciteit en thermische energie

De Raad van State stelde in haar advies nr. 70.190/VR dat overeenkomstig artikel 6, §1, VII, eerste lid, b), van de BWHI blijkbaar dat veiligheidsmaatregelen betreffende de installaties die de netactiviteit van gasdistributie ondersteunen, tot de bevoegdheid van de gewesten moet worden gerekend, en dat federaal sinds de BWHI niet langer hiervoor bevoegd is. Tot dit advies werd er door zowel de federale overheid als de gewesten van uitgegaan dat de veiligheid van gasdistributie een federale materie was.

Het voormelde advies nr. 70.190/VR van 8 november 2021 werd door de federale overheid pas in de loop van 2023 aan de gewesten bezorgd met de boodschap dat zij niet langer zouden instaan voor dergelijke veiligheid (ook niet te velde qua handhaving) op distributieniveau, wat ze tot op heden deden. Het is dan ook noodzakelijk dat hierover een eigen gewestelijk regelgevend kader wordt opgesteld.

Parallel hiermee worden ook gelijkaardige rechtsgronden gecreëerd met betrekking tot de distributie van elektriciteit, warmte en koude. Een gelijkaardige redenering als die de Raad van State met betrekking tot aardgas voerde kan immers op grond van artikel 6, §1, VII, eerste lid, a) en d) van de BWHI ook met betrekking tot die specifieke energievormen worden doorgetrokken.

1.4. Netbeheer: productie van elektriciteit door de netbeheerders

Artikel 4.1.8/1, §2, eerste lid van het Energiedecreet van 8 mei 2009 stelt dat een distributienetbeheerder, zijn werkmaatschappij, en hun dochtervennootschappen die

---

¹ Conform artikel 4.1.16/2 van het Energiedecreet van 8 mei 2009 voorzien de aardgasdistributienetbeheerders voor residentiële gebouwen en niet-residentiële gebouwen waarvoor vanaf 1 januari 2025 een omgevingsvergunning voor stedenbouwkundige handelingen aangaande nieuwbouw worden aangevraagd niet meer in een aansluiting op het aardgasdistributienet. Voor dergelijke type gebouwen waar vóór die datum al een omgevingsvergunning werd aangevraagd kan evenwel nog steeds op het aardgasdistributienet worden aangesloten. Die laatste categorie gebouwen zal dus vanaf 1 januari 2025 niet langer kunnen genieten van het voordeel uit artikel 4.1.16 van het Energiedecreet van 8 mei 2009.

rechtspersoonlijkheid hebben, geen activiteiten ondernemen voor de productie van energie, behalve om het energieverbruik van de eigen gebouwen te dekken en niet mogen participeren in een rechtspersoon die actief is in de productie van energie. Van dit verbod is de productie om het energieverbruik van de eigen gebouwen van die rechtspersoon te dekken uitgesloten. De decreetgever vond het immers niet billijk dat een te strikte toepassing van de Europese regels zou betekenen dat de netbeheerders zelfs geen zonnepanelen op hun eigen bouwpark zouden mogen leggen. Er wordt voorgesteld om dit iets breder te herformuleren en dit niet tot het energieverbruik van de eigen gebouwen te beperken maar om productie voor alle eigen energieverbruik toe te laten (bv. voor opladen van eigen elektrische voertuigen,...). Tevens wordt er parallel op dit punt qua toepasselijke regels ook naar meer eenvormigheid gestreefd tussen de enerzijds elektriciteitsdistributienetbeheerders en anderzijds de beheerder van het plaatselijk vervoernet van elektriciteit.

1.5. Netbeheer: productie van thermische energie door de distributienetbeheerders

Artikel 4.1.8/1, §2, eerste lid van het Energiedecreet van 8 mei 2009 stelt dat een distributienetbeheerder, zijn werkmaatschappij, en hun dochtervennootschappen die rechtspersoonlijkheid hebben, geen activiteiten ondernemen voor de productie van energie. Het begrip "energie" is ruimer dan elektriciteit en omvat bijvoorbeeld ook thermische energie. Daarom is in het tweede en derde lid een afwijkende regel opgenomen waardoor de distributienetbeheerders tijdelijk bij de opstart van een warmtenet productieactiviteiten met betrekking tot thermische energie kunnen ondernemen.

Die afwijkende regeling met betrekking tot activiteiten voor de productie van thermische energie wordt thans aangepast. Dit betekent dat de netbeheerder niet langer door een beperkt tijds kader is gebonden, maar dat de netbeheerder, zijn werkmaatschappij of hun dochtervennootschappen die rechtspersoonlijkheid hebben gedurende tien jaar die activiteiten met betrekking tot thermische energie kunnen ondernemen en dat die termijn vervolgens op basis van een grondig onderbouwde motivatie telkens met zestig maanden verlengd kan worden. De gecumuleerde looptijd van de verlengingen kan echter nooit de originele afschrijvingstermijn die van toepassing is op de betrokken activa overschrijden.

Deze verlenging van de rol van de netbeheerder is noodzakelijk voor co-investeringen om projecten gemakkelijker te starten en om een meer 'level playing field' te creëren. De Vlaamse Regering bepaalt conform artikel 4.1.8, §2, derde lid, *in fine* van het Energiedecreet van 8 mei 2009 de nadere regels aangaande de uitvoering van deze uitzondering en zal naar de toekomst toe in dit kader ook expliciet rekening moeten houden met de gevolgen voor marktwerking.

1.6. Netbeheer: investeringsplannen

Conform artikel 4.1.19 van het Energiedecreet van 8 mei 2009 moet het investeringsplan van de distributienetbeheerders jaarlijks worden ingediend bij de VREG maar moet de beheerder van het plaatselijk vervoernet van elektriciteit dit slechts tweejaarlijks doen. Er wordt voorgesteld die termijnen te uniformiseren naar tweejaarlijks.

Voorts wordt voorgesteld om het investeringsplan van de beheerder van het plaatselijk vervoernet van elektriciteit meer te aligneren op dat van de distributienetbeheerders.

Tot slot wordt voorgesteld om ook, los van het investeringsplan, de netbeheerders te verplichten ook een databeheersplan op te stellen. Dit databeheersplan zal alternerend worden ingediend met het investeringsplan.

1.7. Transparantie groenestroomcertificaten, warmtekrachtcertificaten en garanties van oorsprong

Conform respectievelijk artikel 7.1.4 en 7.1/1.1 van het Energiedecreet van 8 mei 2009 worden de door de VREG toegekende groenestroomcertificaten, warmtekrachtcertificaten en garanties van oorsprong geregistreerd in een centrale databank. Aangezien de VREG als parlementaire instelling niet onder het toepassingsgebied valt van het decreet van 19 november 2021 tot oprichting van een Vlaams subsidieregister en de VREG een decretaal vastgesteld geheimhoudingsplicht heeft, is er momenteel geen transparantie en openheid met betrekking tot dergelijke steun. Het lijkt dan ook dienstig om het Energiedecreet van 8 mei 2009 aan te passen om ook in dit kader aangaande deze steun aan ondernemingen de nodige publieke transparantie te verschaffen.

1.8. Omzetting artikel 5 van richtlijn (EU) 2023/1791: leidende rol voor de publieke sector op het gebied van energie-efficiëntie

Artikel 5 van de nieuwe richtlijn energie-efficiëntie voorziet in een leidende rol voor de publieke sector op het gebied van energie-efficiëntie. De lidstaten zorgen ervoor dat het totale finaal energieverbruik van alle overheidsinstanties samen jaarlijks met minstens 1,9% wordt verminderd ten opzichte van 2021. De lidstaten kunnen ervoor kiezen het openbaar vervoer of de strijdkrachten uit te sluiten van die verplichting. De vermindering van het energieverbruik van het openbaar vervoer en de strijdkrachten is indicatief en kan nog steeds in aanmerking worden genomen voor het nakomen van de verplichting, zelfs als deze is uitgesloten van de referentiewaarde uit hoofde van dit artikel.

Er wordt voorgesteld om voor die omzetting decretaal een kaderregeling op te nemen en de Vlaamse Regering hierbij een delegatie te geven om de concrete energie- en/of CO₂-reductieverplichtingen vast te leggen.

1.9. Omzetting artikel 6 van richtlijn (EU) 2023/1791: voorbeeldfunctie van de gebouwen van overheidsinstanties

Artikel 6 van de nieuwe richtlijn energie-efficiëntie voorziet voorts in een voorbeeldfunctie van de gebouwen van overheidsinstanties. Dit betekent dat jaarlijks minstens 3% van de totale vloeroppervlakte van verwarmde en/of gekoelde gebouwen die eigendom zijn van overheidsinstanties, wordt gerenoveerd om minstens te worden getransformeerd tot bijna-energieneutrale gebouwen of emissievrije gebouwen.

De lidstaten kunnen kiezen welke gebouwen in de renovatieverplichting van 3% moeten worden opgenomen, met inachtneming van de kosteneffectiviteit en de technische haalbaarheid bij de keuze van de te renoveren gebouwen. De lidstaten kunnen echter bepalen dat de renovatieverplichting niet geldt voor sociale woningen als een dergelijke renovatie niet kostenneutraal is of zou leiden tot een huurverhoging voor de personen die in een dergelijke woning wonen, tenzij deze huurverhoging niet hoger is dan de kostenbesparingen op de energiefactuur. Wanneer overheidsinstanties een gebouw gebruiken dat zij niet bezitten, onderhandelen zij met de eigenaar, met name wanneer zij een triggerpunt bereiken, zoals de vernieuwing van huurcontract, wijziging van het gebruik, aanzienlijke reparatie- of onderhoudswerkzaamheden, met als doel contractuele clausules vast te stellen opdat het gebouw ten minste een bijna-energieneutraal gebouw of een emissievrij gebouw wordt.

De lidstaten kunnen evenwel voor de volgende categorieën gebouwen minder strenge eisen stellen: a) gebouwen die officieel beschermd zijn als onderdeel van een als zodanig aangewezen omgeving, dan wel vanwege hun bijzondere architectonische of historische

////////////////////////////////////

waarde, voor zover de toepassing van bepaalde minimumeisen inzake energieprestaties hun karakter of aanzicht op onaantvaardbare wijze zou veranderen; b) gebouwen die eigendom zijn van de strijdkrachten of de centrale overheid en nationale defensiedoeleinden dienen, uitgezonderd individuele woonruimten en kantoorgebouwen voor de strijdkrachten en ander personeel in dienst van de nationale defensieautoriteiten; c) gebouwen die worden gebruikt voor erediensten en religieuze activiteiten. De lidstaten kunnen ook besluiten een ander gebouw niet te renoveren tot vereiste niveau indien zij van oordeel zijn dat het technisch, economisch of functioneel niet haalbaar is om dit gebouw om te vormen tot een bijna-energie-neutraal gebouw. Indien zij daartoe besluiten, tellen de lidstaten de renovatie van dat gebouw niet mee voor de naleving van de vastgelegde eis.

Er wordt voorgesteld een decretale kaderregeling op te stellen waarbij de Vlaamse Regering de overheidsinstanties vanaf 2025 verplicht om jaarlijks een energiebesparing te realiseren die minstens equivalent is aan de energiebesparing door renovatie van minstens drie procent van de totale bruikbare vloeroppervlakte van verwarmde en/of gekoelde gebouwen die openbare besturen in volle eigendom, erfpacht of opstal hebben, tot een nader door de Vlaamse Regering te bepalen minimaal energieprestatieniveau. Tevens wordt aan de Vlaamse Regering delegatie gegeven om – in overeenstemming met de uitzonderingsgevallen uit de richtlijn – in uitzonderingen op de verplichting te voorzien.

1.10. Overige aanpassingen

Verder bevat het ontwerpdecreet regels met betrekking tot wat de netbeheerders dienen te doen bij niet-communicerende digitale meters en wordt – naar analogie met wat reeds in Brussel en Wallonië van toepassing is – bepaald dat een switch binnen de 24u enkel kan bij netgebruikers met een digitale meter. Tevens worden de regels aangaande de vaststelling/afbakening van het plaatselijk vervoernet van elektriciteit op scherp gesteld. Ook wordt in artikel 4.3.3, eerste lid van het Energiedecreet van 8 mei 2009 een taalkundige aanpassing doorgevoerd teneinde de coherentie tussen verschillende verplichtingen te bevorderen. Tot slot bevat het ontwerpdecreet een aanpassing met betrekking tot de administratieve geldboetes in geval van energiefraude.

2. Bevoegdheidsdelegatie

In de volgende artikelen van het ontwerp van decreet wordt een delegatie aan de Vlaamse Regering gegeven om verdere uitvoeringsmaatregelen te nemen:

- Artikel 8: de Vlaamse Regering kan nadere regels bepalen over de overdracht, inlevering en annulering van emissierechten van scheepvaartmaatschappijen, conform de Richtlijn 2003/87/EG;
- Artikel 10: de Vlaamse Regering kan nadere regels bepalen over de monitoring en rapportering van emissies van schepen en de verificatie van die rapporten, conform hoofdstuk II en III van de MRV-verordening;
- Artikel 12: de Vlaamse Regering kan het toepassingsgebied van hoofdstuk III ter, ingevoegd bij artikel 11, aanvullen, conform artikel 30 undecies, lid 1 van de Richtlijn 2003/87/EG;
- Artikel 13: de Vlaamse Regering kan nadere regels bepalen over de monitorings-, rapportage en verificatiemaatregelen die de geregelende entiteiten moeten nemen, conform de Richtlijn 2003/87/EG;
- Artikel 14: de Vlaamse Regering kan de voorwaarden en procedure bepalen met betrekking tot de aanvraag, geldigheid, inhoud, toekenning, wijziging, annulering en opheffing van een broeikasgasvergunning, conform de Richtlijn 2003/87/EG;

////////////////////////////////////

III. ARTIKELSGEWIJZE BESPREKING

Artikel 1

Dit decreet regelt een gewestaangelegenheid zoals bedoeld in artikel 6, §1, II en VII, eerste lid van de BWHI.

A. Wat **leefmilieu** betreft zijn de gewesten conform artikel 6, §1, II, eerste lid, van de BWHI bevoegd voor:

1° De bescherming van het leefmilieu, onder meer die van de bodem, de ondergrond, het water en de lucht tegen verontreiniging en aantasting, alsmede de strijd tegen de geluidshinder;

2° Het afvalstoffenbeleid;

3° De politie van de gevaarlijke, ongezonde en hinderlijke bedrijven onder voorbehoud van de maatregelen van interne politie die betrekking hebben op de arbeidsbescherming;

4° De waterproduktie en watervoorziening, met inbegrip van de technische reglementering inzake de kwaliteit van het drinkwater, de zuivering van het afvalwater en de riolering;

5° De financiële tegemoetkoming naar aanleiding van schade veroorzaakt door algemene rampen.

1) De implementatie van EU-ETS scheepvaart heeft principieel betrekking op de bescherming van het leefmilieu. Het leefmilieu als aanknopingspunt is correcter en doorslaggevender dan de bevoegdheid inzake scheepvaart of (scheepvaart)politie. ETS scheepvaart heeft tot doel de uitstoot van broeikasgassen afkomstig van de maritieme sector te verminderen en zo bij te dragen aan de bescherming van het leefmilieu. Bevoegdheidsrechtelijk komt binnen België de bevoegdheid inzake bescherming van het leefmilieu toe aan het Vlaamse Gewest. Artikel 6, §1, II, eerste lid, 1° BWHI bepaalt dat de gewesten bevoegd zijn inzake *"de bescherming van het leefmilieu, onder meer die van (...) de lucht tegen verontreiniging en aantasting"*. Het Vlaamse Gewest kan deze materiële bevoegdheid aanwenden om met betrekking tot het EU-ETS regeland op te treden. Deze bevoegdheidstoewijzing wordt uitdrukkelijk bevestigd zowel in de rechtspraak van het Grondwettelijk Hof als in de adviespraktijk van de Raad van State. Zo stelde de Raad van State in zijn advies van 30 november 2004 (nr. 37.5222/3) dat het Vlaamse Gewest op grond van artikel 6, §1, II, eerste lid, 1° BWHI de algemene bevoegdheid heeft *"om met betrekking tot de handel in broeikasgasemissierechten regeland op te treden"*. Deze materiële bevoegdheid van het Vlaamse Gewest werd door het Grondwettelijk Hof in het arrest van 2 maart 2011 verder verduidelijkt door te stellen dat *"de bevoegdheid van de gewesten inzake de bescherming van de lucht de bevoegdheid omvat om maatregelen te nemen teneinde de uitstoot van broeikasgassen in de lucht te verminderen. Die bevoegdheid is niet beperkt tot vaste installaties, maar betreft elke uitstoot van broeikasgassen, ongeacht de oorsprong. Gelet op de weerslag van broeikasgassen op het leefmilieu, en inzonderheid op het klimaat, vermogen de gewesten bijgevolg maatregelen te nemen teneinde de uitstoot van broeikasgassen door vliegtuigen te verminderen, voor zover zij evenwel hun territoriale bevoegdheid niet overschrijden."* Deze rechtspraak kan naar analogie op ETS scheepvaart worden toegepast. De bescherming van het leefmilieu als aanknopingspunt voor de materiële bevoegdheid is als gevolg de logischere en meer correcte keuze. In ondergeschikte orde moet gekeken worden op basis van welk territoriaal aanknopingspunt de scheepvaartmaatschappijen verdeeld worden tussen de gewestelijke entiteiten. Er wordt aangesloten bij het Europeesrechtelijke cascadesysteem, opgenomen in artikel 3 octies septies van de ETS-richtlijn, met betrekking tot de aanduiding van de bevoegde autoriteit binnen België. Voor de toepassing van dit cascadesysteem zal vermoedelijk een informatiedoorstroming van de federale overheid naar de gewesten nodig zijn. Dat doet echter in geen geval afbreuk aan de gewestelijke materiële bevoegdheid voor ETS scheepvaart. Het bepalen van het territoriale aanknopingspunt gebeurt namelijk in ondergeschikte orde aan het bepalen van de intra-Belgische materiële bevoegdheid en staat daar dan ook volledig los van.

////////////////////////////////////

gasdistributie ondersteunen, tot de bevoegdheid van de gewesten moet worden gerekend, en dat federaal sinds de BWHI niet langer hiervoor bevoegd is. Tot dit advies werd er door zowel de federale overheid als de gewesten van uitgegaan dat de veiligheid van gasdistributie een federale materie was.

Het advies bevat een heel omstandige motivering van de Raad waarom dit een gewestmaterie zou zijn. De stelling van de federale gemachtigde ambtenaar dat de gewesten "hun bevoegdheden inzake openbare gasdistributie [hebben] uitgeput" in hun relevante decreten of ordonnanties wordt van tafel geveegd want gaat volgens de Raad van State voorbij aan het gegeven dat zowel de wet van 24 december 1970 als het koninklijk besluit van 28 juni 1971 dateren van vóór de bevoegdheidstoewijzingen inzake het energiebeleid aan de gewesten en sindsdien moeten worden gerekend tot de gewestelijke bevoegdheid. De omstandigheid dat de gewesten geen wijziging hebben aangebracht in het koninklijk besluit van 28 juni 1971, ook al zijn zij er thans inhoudelijk voor bevoegd, is volgens de Raad daarbij niet relevant. Overigens heeft de federale overheid tot dusver ook geen wijzigingen aangebracht in dat besluit en zou dat pas de eerste keer gebeuren bij de ontworpen regeling die het voorwerp uitmaakte van het voormelde advies van de Raad van State (en geen doorgang vond omwille van het negatieve advies).

In de tweede plaats mag de draagwijdte van de residuaire federale bevoegdheid voor de openbare veiligheid, in het bijzonder met betrekking tot de preventie van branden en ontploffingen, volgens de Raad niet zo ruim worden geïnterpreteerd als de federale gemachtigde ambtenaar leek voor te staan. De federale overheid is weliswaar bevoegd voor de basisnormen inzake brandveiligheid, maar uit de rechtspraak van het Grondwettelijk Hof blijkt dat het niet gaat om een aangelegenheid waarvoor de federale overheid integraal bevoegd is. In de door de federale gemachtigde ambtenaar aangehaalde passage uit de arresten nrs. 40/87 en 41/87 van het Grondwettelijk Hof wordt weliswaar gewag gemaakt van de bevoegdheid voor het uitvaardigen van basisnormen, maar uit de vermelding dat het gaat om "normen die gemeen zijn aan een categorie van constructies zonder dat daarbij in acht wordt genomen welke de bestemming ervan is" kan juist worden afgeleid dat het niet aan de federale overheid staat om specifieke brandbeveiligingsnormen uit te vaardigen met betrekking tot de constructies, inrichtingen, instellingen en voorzieningen die onder de bevoegdheden van de gemeenschappen en de gewesten ressorteren. Dat is nochtans precies wat het voorliggende ontwerp volgens de Raad beoogde door veiligheidsvoorschriften te formuleren met betrekking tot specifieke installaties voor gasdistributie, die tot de bevoegdheid van de gewesten behoren. De federale overheid kan dergelijke veiligheidsvoorschriften uitvaardigen ten aanzien van installaties die tot haar bevoegdheid kunnen worden gerekend, zoals gebeurd is met het koninklijk besluit van 19 maart 2017 'betreffende de veiligheidsmaatregelen inzake de oprichting en de exploitatie van installaties voor vervoer van gasachtige producten en andere door middel van leidingen', maar niet ten aanzien van de installaties voor gasdistributie. Er kan volgens de Raad worden aangenomen dat het gevaar voor ontploffingen bij installaties voor gasdistributie groter is dan voor andere installaties, instellingen en voorzieningen die tot de bevoegdheid van de gemeenschappen en de gewesten behoren, maar de federale residuaire bevoegdheid inzake preventie van ontploffingen ligt volgens de Raad in het verlengde van de bevoegdheid inzake brandveiligheid en kan dan ook niet anders dan in een ruimere zin worden begrepen. Het komt er op neer dat die rechtsgrond volgens de Raad door de federale overheid niet kan worden aangewend om de veiligheid bij aardgasdistributie te reguleren.

Een gelijkaardige redenering als die de Raad van State met betrekking tot aardgas voerde kan op grond van artikel 6, §1, VII, eerste lid, a) en d) van de BWHI ook met betrekking tot die specifieke energievormen worden doorgetrokken.

2) De gewesten zijn bevoegd voor het rationeel energieverbruik, oftewel energie-efficiëntie. Deze bevoegdheid is conform de vaste rechtspraak binnen het territorium van

////////////////////////////////////

het gewest absoluut. Zo stelde het Grondwettelijk Hof bijvoorbeeld in arrest nr. 98/2013 duidelijk dat met uitzondering van de uitdrukkelijk vermelde excepties aangaande kernenergie en de residuaire bevoegdheden aangaande de zeegebieden de bijzondere wetgever aan de gewesten de exclusieve bevoegdheid heeft toegekend inzake de bescherming van het leefmilieu, de nieuwe energiebronnen en het rationeel energieverbruik. Het Hof stelde voorts met nadruk dat die bevoegdheden ook niet noodzakelijk zijn om de aan de federale overheid voorbehouden bevoegdheid inzake het vervoer van energie te kunnen uitoefenen. In tegenstelling tot wat de federale overheid pretendeerde, is de begrenzing in artikel 6, §1, VII, eerste lid, a) en b) van de gewestelijke bevoegdheid tot 70.000 kilovolt en tot de "openbare gasdistributie" volgens het Hof dan ook niet van die aard dat ze ook doorwerkt op de andere litera uit artikel 6, §1, VII, eerste lid van de BWHI. Die andere litera vormen dan ook volledig autonome bevoegdheidsgronden die enkel door de territoriale bevoegdheid en door de uitsluiting van kernenergie als een gewestelijke bevoegdheid wordt begrensd.² Dit houdt dan ook in dat de gewesten als enige bevoegd zijn om energie-efficiëntie maatregelen en verplichtingen op te leggen aan de burgers maar ook aan al de andere overheden binnen België (federale overheid, lokale overheden).

Artikel 2

Dit is de omzettingbepaling. Dit decreet dient tot gedeeltelijke omzetting van artikel 5 en 6 van richtlijn (EU) 2023/1791 betreffende energie-efficiëntie en tot wijziging van Verordening (EU) 2023/955 (herschikking). Dit decreet dient verder ook tot de gedeeltelijke omzetting van richtlijn (EU) 2023/959 van het Europees Parlement en de Raad van 10 mei 2023 en tot gedeeltelijke uitvoering van verordening (EU) 2023/957 van het Europees Parlement en de Raad van 10 mei 2023.

Artikel 3

In dit ontwerpdecreet werd een bepaling opgenomen dat artikel 591 van het Gerechtelijk Wetboek van 16 oktober 1967 (op grond van de theorie van de impliciete bevoegdheden, zoals bedoeld in artikel 10 van de BWHI) wijzigt en waarbij de vrederechter de bevoegdheid gegeven wordt om ongeacht het bedrag, kennis te nemen van geschillen betreffende het sluiten van een overeenkomst over de renovatie van een gebouw tot de minimale energiestatieniveaus, als vermeld in artikel 7.8.3 van het Energiedecreet van 8 mei 2009.

Door een beroep te doen op de impliciete bevoegdheden kunnen de gewesten ingrijpen op federale bevoegdheden mits voldaan is aan drie cumulatieve voorwaarden: de federale aangelegenheid kan slechts betreden worden wanneer dat (1) noodzakelijk is om de eigen bevoegdheden uit te oefenen; (2) de toepassing van de impliciete bevoegdheden mag maar een marginale weerslag hebben op de federale bevoegdheid; (3) de materie moet zich lenen tot een gedifferentieerde regeling. Gebruik maken van de impliciete bevoegdheden kan alleen in aangelegenheden die zich lenen tot een gedifferentieerde regeling. Als het integendeel om een aangelegenheid gaat die een uniforme aanpak vergt, is toepassing van artikel 10 van de bijzondere wet tot hervorming der instellingen uitgesloten. De aard van de zaak kan een eenvormige regeling noodzaken. Sedert 1988 heeft de bijzondere wetgever de energiebevoegdheden toegewezen aan de gewesten, behoudens de in de bijzondere wet tot hervorming der instellingen expliciet bepaalde uitzonderingen. Het rationeel energiegebruik op land wordt echter als een exclusieve

---

² F. DEWAELE, "Hernieuwbare energie en rationeel energiegebruik anno 2013: in varietate concordia?", 213-273, in DEKETELAERE, K. & DELVAUX, B. (ed.), *Jaarboek energierecht 2013*, Antwerpen, Intersentia, 2014, 2013-2015.

IPCC broncategoriecode 1A3b (wegvervoer) omvat alle emissies uit verbranding en evaporatie van brandstoffen in voertuigen. Deze IPCC-broncategoriecode omvat voor de rapportering van emissies ook het gebruik van landbouwvoertuigen op verharde wegen, maar deze subcategorie valt voor wat betreft ETS2 niet onder de definitie van wegvervoer. Het offroad gebruik van landbouwvoertuigen valt onder de aparte IPCC broncategoriecode 1A4c inzake landbouw, bosbouw en visserij, en valt dus niet onder deze definitie van wegvervoer.

De gebouwensector wordt gedefinieerd aan de hand van IPCC broncategoriecode 1A4a (met name commerciële gebouwen) en 1A4b (residentiële gebouwen). Daaraan worden ook warmtekrachtkoppelingen (WKK) en warmtecentrales toegevoegd (broncategoriecodes 1A1a ii respectievelijk 1A1a iii) voor het toepassingsgebied van ETS2, maar enkel voor zover zij warmte leveren aan commerciële en residentiële gebouwen.

Aanvullende sectoren worden gedefinieerd aan de hand van de IPCC broncategoriecodes 1A1 (energie-industrieën) en 1A2 (be- en verwerkende industrie en bouw). Onder de categorie energie-industrie vallen ook WKK's als zij als hoofdactiviteit de productie van warmte en elektriciteit in een WKK hebben voor publieke verkoop. Ook warmtecentrales vallen onder het toepassingsgebied van deze categorie, indien zij als hoofdactiviteit de productie van warmte hebben voor verkoop via een pijpleidingennetwerk. De WKK's en warmtecentrales, die onder de gebouwensector vallen, worden bovendien uitgesloten van de energie-industrieën in de definitie van aanvullende sectoren.

Voor de definities van uitslag tot verbruik en gereguleerde entiteit wordt verwezen naar de wet van 22 december 2009 betreffende de algemene regeling inzake accijnzen, omdat uitslag tot verbruik hier reeds werd gedefinieerd, alsook een cascadesysteem rond accijnzen werd uitgewerkt, dat wordt gebruikt voor het bepalen van de gereguleerde entiteit.

Verder wordt de definitie van emissies aangepast aan de wijzigingen in de richtlijn, zodat ook de emissies door schepen ten gevolge van een maritieme vervoersactiviteit en de emissies van CO₂ ten gevolge van uitslag tot verbruik van brandstoffen die worden gebruikt voor verbranding in de gebouwensector, de wegvervoerssector en aanvullende sectoren, worden gevat. Voor ETS scheepvaart wordt hierin bepaald dat ook CH₄ en N₂O vanaf 1 januari 2026 onder de term "emissies" zullen vallen.

Artikel 6

Er wordt een nieuw hoofdstuk "Bepalingen over scheepvaartmaatschappijen" toegevoegd aan titel VIII van het DABM. Aangezien hoofdstuk II de bepalingen rond vaste installaties bevat en hoofdstuk III de bepalingen over vliegtuigexploitanten bevat, wordt een hoofdstuk IIIbis ingevoegd. Titel VIII, hoofdstuk IIIbis bevat 4 nieuwe artikelen, die hieronder worden besproken.

Artikel 7

Er wordt onder hoofdstuk IIIbis een nieuw artikel 8.3.6/1 ingevoegd. Dit artikel is een omzetting van artikel 3octies bis van de ETS-richtlijn en bepaalt het toepassingsgebied voor scheepvaartmaatschappijen. Het eerste lid bepaalt dat het hoofdstuk van toepassing is ten aanzien van maritieme vervoersactiviteiten met betrekking tot 50% van de emissies van schepen die reizen uitvoeren vanuit een haven onder de jurisdictie van een lidstaat en aankomen in een aanloophaven buiten de jurisdictie van een lidstaat, op 50 % van de emissies van schepen die reizen uitvoeren vanuit een aanloophaven buiten de jurisdictie van een lidstaat en aankomen in een haven onder de jurisdictie van een lidstaat, op 100

////////////////////////////////////

% van de emissies van schepen die reizen uitvoeren vanuit een aanloophaven onder de jurisdictie van een lidstaat en aankomen in een aanloophaven onder de jurisdictie van een lidstaat, en 100 % van de emissies van schepen in een aanloophaven onder de jurisdictie van een lidstaat. Om het toepassingsgebied volledig te begrijpen, moet worden gekeken naar de definities van reis, scheepvaartmaatschappij en maritieme vervoersactiviteiten, die via dit decreet worden opgenomen in artikel 8.2.1 van het DABM.

Het tweede lid van het nieuwe artikel 8.3.6/1 bepaalt dat volgende scheepvaartmaatschappijen vallen onder het toepassingsgebied van dit hoofdstuk:

- de scheepvaartmaatschappijen die geregistreerd zijn in het Vlaamse Gewest. De plaats van registratie verwijst hier naar de plaats waar de scheepvaartmaatschappij haar maatschappelijke zetel heeft gevestigd.
- indien niet geregistreerd in een lidstaat van de EER; de scheepvaartmaatschappijen waarvan de schepen in de voorgaande vier monitoringjaren het vaakst havens hebben aangedaan die onder de territoriale bevoegdheid van het Vlaamse Gewest vallen tijdens reizen die onder het toepassingsgebied als vermeld in het eerste lid van het nieuwe artikel 8.3.6/1 vallen.
- indien niet geregistreerd in een lidstaat van de EER en in de laatste vier jaren geen enkele reis hebben uitgevoerd die binnen het toepassingsgebied van het vorige lid valt: de scheepvaartmaatschappij waarvan een schip zijn eerste reis die binnen het toepassingsgebied van het vorige lid valt heeft gestart of beëindigd in het Vlaamse Gewest.

Artikel 8

Er wordt een nieuw artikel 8.3.6/2 ingevoegd onder hoofdstuk IIIbis dat artikel 3octies ter van de ETS-richtlijn omzet en de verplichting voor inlevering van emissierechten voor scheepvaartmaatschappijen vastlegt. Het eerste lid van paragraaf 1 legt de verplichting aan elke scheepvaartmaatschappij op om elk jaar een bepaalde hoeveelheid emissierechten in te leveren. De ingeleverde emissierechten moeten gelijk zijn aan de hoeveelheid emissies die het in het voorgaande kalenderjaar heeft veroorzaakt, vermeerderd met de hoeveelheid emissies die het heeft veroorzaakt in voorgaande jaren en waarvoor nog geen emissierechten werden ingeleverd.

Het tweede lid van paragraaf 1 bepaalt dat deze inleververplichting geleidelijk aan wordt ingevoerd. Elke scheepvaartmaatschappij levert emissierechten in ten belope van 40% van de voor 2024 gerapporteerde geverifieerde emissies, ten belope van 70% van de voor 2025 gerapporteerde geverifieerde emissies en 100% van de geverifieerde emissies die zijn gerapporteerd voor 2026 en elk daaropvolgend jaar. Deze verplichting is een omzetting van artikel 3octies ter van de ETS-richtlijn.

Paragraaf 2 van het nieuwe artikel artikel 8.3.6/2 maakt de Vlaamse Regering bevoegd om conform de ETS-richtlijn de nadere regels voor de overdracht, inlevering en annulering van emissierechten te bepalen. Zo kunnen, in overeenstemming met de uitwerking van ETS1, de concrete regels rond uiterste inleverdatum en dergelijke gedetailleerd worden vastgelegd door de Vlaamse Regering.

Artikel 9

In een nieuw artikel 8.3.6/3 wordt een recht op terugbetaling ingevoerd voor de scheepvaartmaatschappij wanneer de eindverantwoordelijkheid voor de aankoop van de brandstof, of de exploitatie van het schip, of beide, wordt overgenomen door een andere entiteit dan de scheepvaartmaatschappij op grond van een contractuele regeling. De scheepvaartmaatschappij heeft in dat geval recht op de terugbetaling van de kosten die voortvloeien uit het inleveren van emissierechten. De terugbetaling gebeurt door de

////////////////////////////////////

Artikel 15

Er wordt een nieuw artikel 8.3.6/8 ingevoegd dat bepaalt dat de gereguleerde entiteit met ingang van 1 januari 2028, voor emissies van 2027, elk jaar een bepaalde hoeveelheid emissierechten moet inleveren. De ingeleverde emissierechten stemt overeen met de hoeveelheid emissies die de entiteit in het voorgaande kalenderjaar heeft veroorzaakt, vermeerderd met de hoeveelheid emissies die het heeft veroorzaakt in voorgaande jaren en waarvoor nog geen emissierechten waren ingeleverd. Deze emissierechten worden vervolgens geannuleerd. Het tweede lid bepaalt dat in afwijking van deze regel de inleververplichting start met ingang van 1 januari 2029 in geval van uitzonderlijk hoge energieprijzen wanneer de Europese Commissie dit uiterlijk op 15 juli 2026 bekend maakt en publiceert in het Publicatieblad van de Europese Unie. Artikel 30duodecies van de ETS-richtlijn bepaalt immers dat de Europese Commissie in bepaalde vastgelegde gevallen een beslissing kan publiceren met uitstel van de emissiehandel voor ETS2.

De tweede paragraaf van het artikel stelt dat de Vlaamse Regering de regels voor overdracht, inlevering, toewijzing en annulering van emissierechten bepaalt in overeenstemming met de Richtlijn 2003/87/EG. Dit artikel voorziet in een omzetting van artikel 30sexies van de ETS-richtlijn.

Artikel 16

Artikel 8.5.1 van het DABM bepaalt dat het VEKA een boete kan opleggen aan de exploitant van een BKG-installatie of vliegtuigexploitant voor elke ton CO₂-equivalent die werd uitgestoten en waarvoor geen emissierechten werden ingeleverd. Om dit sanctiemechanisme ook van toepassing te verklaren op scheepvaartmaatschappijen en gereguleerde entiteiten die niet aan de inleververplichting hebben voldaan, wordt het artikel in die zin gewijzigd. Zo wordt de scheepvaartmaatschappij en de gereguleerde entiteit toegevoegd, alsook het artikel dat de jaarlijkse inleververplichting voor deze entiteiten bevat. Voor scheepvaart zit deze verplichting in het nieuwe artikel 8.3.6/2 van het DABM. Voor de gereguleerde entiteiten zit deze verplichting in het nieuwe artikel 8.3.6/9. Dit artikel is een omzetting van artikel 16, lid 3bis (voor scheepvaartmaatschappijen) en artikel 30octies van de ETS-richtlijn (voor gereguleerde entiteiten).

Hetzelfde wordt gedaan in het vierde lid van artikel 8.5.1 van het DABM dat bepaalt dat de Vlaamse Regering maatregelen neemt om de publicatie te verzekeren van de namen van de exploitanten of vliegtuigexploitanten die onvoldoende emissierechten inleverden. In dit vierde lid worden daarom ook scheepvaartmaatschappijen en gereguleerde entiteiten, alsook de verplichtingen vervat in het nieuwe artikel 8.3.6/2 en het nieuwe artikel 8.3.6/9 van het DABM opgenomen. Dit is een omzetting van artikel 16, lid 2 en artikel 30octies van de ETS-richtlijn.

Artikel 17

Via dit artikel wordt de lijst van definities uit artikel 1.1.3 van het Energiedecreet van 8 mei 2009 aangepast:

- In de bestaande definities van biobrandstoffen en biomassa in artikel 1.1.3 van het Energiedecreet van 8 mei 2009 worden wijzigingen aangebracht om deze volledig conform met de richtlijn hernieuwbare energie (richtlijn (EU) 2018/2001) te maken, meer bepaald artikel 2, onder 24) en onder 33) van deze richtlijn.
- In de definitie van "niet-residentieel gebouw" worden twee wijzigingen aangebracht. In punt g) staat een taalkundige lapsus, namelijk "gebouwen van een landbouwgebouw die niet voor bewoning bestemd zijn". Het woord

////////////////////////////////////

“landbouwgebouw” moet worden vervangen door het woord “landbouwbedrijf”. Tot slot worden ook via een nieuw punt h) “elektriciteitscabines” toegevoegd aan de lijst van uitzonderingen. Deze laatste categorie was immers oorspronkelijk opgenomen in de definitie van “niet-residentieel gebouw” uit het Energiebesluit van 19 november 2010, maar werd bij de overheveling van deze definitie naar het decretale niveau verkeerdelijk niet meegenomen.

- Aan de definitie van “publieke organisaties” worden ook de “polders en wateringen” toegevoegd. Dit zijn immers onmiskenbaar (weliswaar kleine) lokale overheden met zelfs een mate van fiscale autonomie die thans in de opsomming ontbreken.
- Een tweede type instelling dat vandaag nog niet expliciet in die definitie van “publieke organisatie” is vervat maar er onmiskenbaar toe behoort, zijn de *sui generis* instellingen die op grond van een samenwerkingsakkoord tussen de federale overheid en de gewesten/gemeenschappen of tussen meerdere gewesten/gemeenschappen onderling worden opgericht, en die niet exclusief toe te wijzen zijn aan één enkele gefedereerd niveau. Het gaat bijvoorbeeld over een publiekrechtelijke rechtspersoon zoals Viapass. De definitie wordt ook op dit punt uitgebreid.
- Voorgesteld wordt ook om de definitie van startdatum in artikel 1.1.3, 113°/2 van het Energiedecreet van 8 mei 2009 te wijzigen. Door het opheffen van de projectspecifieke PV-categorieën (en tegelijk het opheffen van de bovengrens voor PV-projecten binnen de call groene stroom) via het Besluit van de Vlaamse Regering van 2 december 2022, worden er geen groenestroomcertificaten toegekend voor nieuwe PV-installaties. De definitie van startdatum wordt daarmee in lijn gebracht.

Tot slot worden ter omzetting van de verplichtingen uit artikel 5 en 6 van richtlijn 2023/1791 een aantal nieuwe begrippen gedefinieerd. Het leidend voorwerp van het toepassingsgebied van deze Europese verplichting zijn de “overheidsinstanties”. Dit is in de richtlijn (EU) 2023/1791 op algemene wijze gedefinieerd als “*nationale, regionale of lokale autoriteiten en entiteiten die rechtstreeks door die autoriteiten worden gefinancierd en beheerd, maar die niet van industriële of commerciële aard zijn*”.

De richtlijn definieert echter niet wat exact “nationale, regionale of lokale autoriteiten” zijn maar laat, gelet op de eigenheid van de interne structuren van iedere lidstaat, de concrete invulling ervan in het kader van subsidiariteit over aan die lidstaten.

In de Belgische context zijn deze termen te beschouwen als de federale overheid, de Vlaamse overheid, de provinciale overheden, de gemeentelijke overheden, inclusief de OCMW's, de intergemeentelijke samenwerkingsverbanden, de politiezones, de hulpverleningszones, en de polders en wateringen, alsook hun eigen agentschappen. Vallen zodoende *niet* onder deze term: de onderwijsinstellingen, de gezondheidsvoorzieningen en de welzijnsvoorzieningen (tenzij ze integraal deel uitmaken van de rechtspersoonlijkheid van een van de voormelde overheden³), of de overheidsbedrijven.

Er wordt daarom in dit kader in artikel 1.1.3 van het Energiedecreet van 8 mei 2009 een nieuwe definitie ingevoegd van het overkoepelende begrip “openbaar bestuur”. Dit betreft voor toepassing van de inventaris via cascade een omzetting en concrete invulling van enerzijds die engere definitie “overheidsinstanties” uit de nieuwe richtlijn energie-

---

³ Bv. een gemeenteschool, een OCMW-ziekenhuis, een OCMW-woonzorgcentrum.

efficiëntie, en anderzijds de bestaande bredere "publieke organisaties"^{4,5}. Er is dus in het kader van "openbaar bestuur" enige overlap tussen de constituerende deeldefinities.

De nieuwe deeldefinitie "overheidsinstantie" slaat dan enkel op de specifiek opgelijste publieke organisaties, vermeld in artikel 1.1.3, 104°/1, a), b), c), d) e), f), g), l) van het Energiedecreet van 8 mei 2009, alsook op die entiteiten die geen publieke organisatie zijn maar wel zowel rechtstreeks door de voormelde specifieke publieke organisaties worden gefinancierd én beheerd⁶, maar die niet van industriële of commerciële aard zijn.

Het is immers te verdedigen dat in het kader van publieke transparantie de verplichtingen rond de inventaris en open data (artikel 6, lid 5 van richtlijn (EU) 2023/1791) breder worden ingevuld dan de verplichtingen rond de doelstellingen die op termijn zullen voortvloeien uit de andere bepalingen van artikel 5 en 6 van de richtlijn (EU) 2023/1791. Bij een strikte omzetting van de verplichtingen uit artikel 5 en 6 van de voormelde richtlijn zal het toepassingsgebied van die inhoudelijke verplichtingen dan ook beperkt zijn tot de minder breed geformuleerde term "overheidsinstanties".

Tot slot wordt ook het begrip "Vlaamse overheid" in het Energiedecreet van 8 mei 2009 gedefinieerd aan de hand van een verwijzing naar de reeds bestaande definitie uit artikel I.3, 1° van het Bestuursdecreet. Voorbeelden van instellingen die hierdoor gevat worden en tot de "Vlaamse overheid" behoren zijn De Vlaamse Waterweg, VITO, de VRT, Openbaar Psychiatrisch Zorgcentrum Geel, de Vlaamse Maatschappij voor Sociaal Wonen en het Koninklijk Museum voor Schone Kunsten Antwerpen. Voorbeelden die niet onder deze definitie van de "Vlaamse overheid" vallen: de Universiteit Gent en Opera Ballet Vlaanderen.

Artikel 18

Zowel de elektriciteitsdistributienetbeheerders als de beheerder van het plaatselijk vervoernet van elektriciteit zijn voor hun territoriaal en materieel werkingsgebied de facto monopolisten. Een goede en duidelijke afbakening tussen hun bevoegdheden en welke elektrische lijnen en leidingen tot welk net behoren is dan ook broodnodig. Conform artikel 4.1.2 van het Energiedecreet van 8 mei 2009 stelt de gewestelijke energieregulator

---

⁴ Dit zijn a) de federale overheid, inclusief de parastatalen; b) de Vlaamse overheid, inclusief de intern en extern verzelfstandigde agentschappen; c) de provinciale overheden, inclusief de autonome provinciebedrijven en de extern verzelfstandigde agentschappen; d) de gemeentelijke overheden, inclusief de openbare centra voor maatschappelijk welzijn, de autonome gemeentebedrijven, de extern verzelfstandigde agentschappen, en verenigingen en vennootschappen voor maatschappelijk welzijn; e) de intergemeentelijke samenwerkingsverbanden; f) de politiezones; g) de hulpverleningszones; h) de overheidsbedrijven; i) de onderwijsinstellingen; j) de welzijnsvoorzieningen; k) de gezondheidsvoorzieningen. Hieraan wordt thans ook een litera l) toegevoegd met betrekking tot de polders en wateringen en een punt m) met betrekking tot (interfederaal) *sui generis* instellingen.

⁵ Conform artikel 6, §1, VII, eerste lid, f) en h) van de bijzondere Wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen (BWHI) zijn het de gewesten die binnen hun territorium aangaande de nieuwe energiebronnen en het rationeel energiegebruik op land exclusief bevoegd zijn. Het Grondwettelijk Hof maakte dit heel duidelijk bij arrest nr. 98/2013. Dit houdt dan ook in dat ook de federale overheid onder het toepassingsgebied valt van de verschillende gewestelijke verplichtingen aangaande energie-efficiëntie. Hiervoor bestaan er overigens al tal van precedentes: zo zijn de federale overheidsgebouwen onderworpen aan de gewestelijke EPC-verplichtingen, de Vlaamse renovatieverplichtingen, en is in het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest de verplichting met betrekking tot het PLAGE ('Plan voor Lokale Actie voor het Gebruik van Energie'. Dit regelgevend kader heeft als doel om het energiegebruik in gebouwen in Brussel te verminderen door energiebesparingsdoelen op te leggen aan zowel eigenaars als huurders van grote gebouwen) ook van toepassing op de er gelegen federale en Vlaamse overheidsgebouwen.

⁶ In de praktijk is "gefinancierd en beheerd worden" te vergelijken met het criterium gehanteerd als restcategorie in artikel 2, 1°, c), iii, 1) van de Overheidsopdrachtenwet, al gaat het hier wel om twee cumulatieve voorwaarden: in hoofdzaak gefinancierd worden door de vermelde publieke organisaties én waarvan de leden van de directie, van de raad van bestuur of van de raad van toezicht voor meer dan de helft aangewezen zijn door die publieke organisaties. In hoofdzaak slaat bij overheidsopdrachten op minstens 50% en kan ook hier zo worden toegepast.

////////////////////////////////////

te lossen indien een netgebruiker gebruik wenst te maken van de mogelijkheden die meetregime 3 meebrengt zoals bijvoorbeeld het sluiten van een dynamisch prijscontract.

Door de energietransitie verschuift het verbruik van gas naar elektriciteit. Om die reden wordt voor het oplossen van communicatieproblemen in eerste instantie ook gefocust op de digitale elektriciteitsmeter, waarvoor het aantal toepassingen dat een digitale meter vereist ook veel groter is.

Artikel 27

Het huidige artikel 4.3.3, eerste lid van het Energiedecreet van 8 mei 2009 merkt de situatie waarin "een leverancier de toegang tot het net wordt ontzegd" aan als één van de vier gevallen waarin de netbeheerder optreedt als noodleverancier.

De term "ontzegd" of "ontzeggen van de toegang tot het net" wordt niet gedefinieerd in het Energiedecreet en komt ook niet voor in het huidige artikel 4.1.18 van het Energiedecreet van 8 mei 2009, waarin enkel sprake is van de termen "weigeren", "opschorten" of "beëindigen" van de toegang. Dit gebrek aan definitie en onderlinge afstemming tussen de huidige artikelen 4.3.3 en 4.1.18 van het Energiedecreet van 8 mei 2009 is verre van ideaal, gezien dit aanleiding kan geven tot interpretatieproblemen. Meer bepaald: moet "ontzeggen" geïnterpreteerd worden als een synoniem voor "beëindigen" van de toegang, dan wel als een koepelbegrip dat zowel "beëindigen" als "opschorten" omvat?

Om dit te remediëren, wijzigt dit ontwerp van decreet de term "ontzegd" in artikel 4.3.3 van Energiedecreet van 8 mei 2009 naar "beëindigd", wat in overeenstemming is met de invulling die deze term krijgt in artikel 4.1.18 van het Energiedecreet van 8 mei 2009, zoals tevens gewijzigd door dit ontwerp van decreet.

Het spreekt voor zich dat een optreden van de netbeheerder als noodleverancier enkel aangewezen is in geval van beëindiging van de toegang, doch niet in geval van opschorting van de toegang, noch bij de buitendienststelling van (een) toegangspunt(en).

Artikel 28

Via dit artikel wordt de huidige bepaling in artikel 4.4.1 van het Energiedecreet van 8 mei 2009 verfijnd die stelt dat het technisch proces van leverancierswissels vanaf 1 januari 2026 niet langer dan 24 uur in beslag mag nemen.

Om een leverancierswissel mogelijk te maken moet onder meer een wisselmeterstand bepaald worden. Enkel voor communicerende digitale of elektronische meters kan dit snel genoeg gebeuren om het technische proces van de wissel binnen de 24 uur uit te voeren. Technisch is de vereiste dus enkel onder die voorwaarde realiseerbaar. De vereiste is een omzetting van de Vierde Elektriciteitsrichtlijn (Electricity Market Directive). Die vermeldt in de recitals:

"Kortere overstaptijden zetten consumenten er waarschijnlijk toe aan om te zoeken naar betere energiecontracten en over te stappen op een andere leverancier. Het toegenomen gebruik van informatietechnologie moet het mogelijk maken dat uiterlijk in 2026 het technische overstapproces waarbij een nieuwe leverancier op een meetpunt bij de marktdeelnemer wordt geregistreerd, op werkdagen normaliter binnen 24 uur wordt afgerond. Niettegenstaande de andere fasen die in het overstapproces moeten worden doorlopen voordat met het technische overstapproces kan worden begonnen, draagt de garantie dat dit technische overstapproces uiterlijk op die datum binnen 24 uur kan

////////////////////////////////////

plaatsvinden, ertoe bij dat de overstaptijd tot een minimum wordt beperkt, hetgeen mede leidt tot een grotere betrokkenheid van de consument en tot concurrentie op detailhandelsniveau. Hoe dan ook mag het overstapproces in totaal niet meer dan drie weken in beslag nemen vanaf de datum van de aanvraag van de afnemer."

De verwijzing naar het toegenomen gebruik van informatietechnologie verwijst onder meer ook naar de uitrol van de digitale meter.

Bij de omzetting in de andere regio's werd hiermee rekening gehouden.

- In Brussel geldt de bepaling enkel voor klanten met een slimme meter: *"Uiterlijk op 1 januari 2026 moet de technische procedure voor het veranderen van leverancier voor elke eindafnemer met een slimme meter binnen 24 uur worden uitgevoerd op elke werkdag."*;
- In het Waalse Gewest geldt de bepaling voor klanten met een communicerende meter waarvoor de communicatie geactiveerd is: *"Au plus tard en 2026, la procédure technique de changement de fournisseur ou d'acteur du marché pratiquent l'agrégation est effectuée en 24 heures au plus pour les utilisateurs équipés d'un compteur communicant dont la fonction communicante est activée ou d'un compteur qui transmet les données de comptage sous forme électronique."*

Netgebruikers die nog over een analoge meter zouden beschikken maar wensen te beschikken over de functionaliteit om binnen 24 uur het technische proces van verandering van leverancier te doorlopen, kunnen kosteloos een digitale meter aanvragen bij de netbeheerder.

Tot slot wordt via een nieuw derde lid geëxpliciteerd dat onverminderd de termijnen opgenomen in het tweede lid, een afnemer echter uitdrukkelijk kan verzoeken aan zijn leverancier om het technische proces van verandering op een latere datum te laten ingaan. In de praktijk kan iemand immers een nieuw contract afsluiten, maar vragen aan zijn leverancier om de levering pas op een latere datum te laten starten.

Artikel 29

Dit artikel voegt in titel IV/1, hoofdstuk I van het Energiedecreet van 8 mei 2009 een nieuwe afdeling I/1 in.

Artikel 30

Wat de bevoegdheidsaspecten betreft aangaande de veiligheid van het warmte- en koudenet wordt verwezen naar de bespreking onder punt 1.2 van de inleiding. Dit overheidsoptreden vloeit immers voort als een reactie op het advies nr. 70.190/VR van de Raad van State dat stelde dat overeenkomstig artikel 6, §1, VII, eerste lid, b), van de BWHI veiligheidsmaatregelen betreffende de installaties die de netactiviteit van gasdistributie ondersteunen tot de bevoegdheid van de gewesten moet worden gerekend. Dezelfde redenering kan overeenkomstig artikel 6, §1, VII, eerste lid, d), van de BWHI ook worden doorgetrokken richting de distributie van thermische energie.

De procedure tot vaststelling van de veiligheidscode verschilt echter bij thermische energie versus die bij aardgas en elektriciteit. Daar waar voor de distributie van aardgas en elektriciteit er een beperkt aantal netbeheerders actief zijn die over een territoriaal begrensd monopolie beschikken en die gebruik maken van één enkele werkmaatschappij en er slechts één beheerder van het plaatselijk vervoernet van elektriciteit is (waardoor ze over een eenheid van visie en over de nodige technische competentie beschikken), is dat bij de distributie van thermische energie niet het geval. Een gelijkaardige procedure waarbij de Vlaamse Regering de veiligheidscode vaststelt op gezamenlijke voordracht van

////////////////////////////////////

markt om te buigen naar efficiëntere producten, gebouwen en diensten, en om een gedragsverandering op het vlak van energieverbruik teweeg te brengen bij burgers en bedrijven. Als het energieverbruik daalt dankzij maatregelen die de energie-efficiëntie verbeteren, kunnen er volgens de Europese Unie bovendien overheidsmiddelen vrijkomen voor andere doeleinden. Overheidsinstanties op nationaal, regionaal en lokaal niveau moeten conform richtlijn (EU) 2023/1791 dan ook een voorbeeldfunctie vervullen met betrekking tot energie-efficiëntie.

Via dit artikel wordt met betrekking tot "energiebesparing bij overheidsinstanties" dan ook een nieuw hoofdstuk VIII opgenomen in titel VII van het Energiedecreet van 8 mei 2009. Een hoofdstuk VIII bestond in titel VII eerder al maar dat werd integraal opgeheven bij het decreet van 10 maart 2017 en is dus thans "vacant".

Bij de uitvoering van de hierna volgende verplichtingen zal de Vlaamse Regering dienen te kijken of de op te leggen doelstellingen lineair zullen worden verdeeld over de verschillende betrokken overheidsdiensten of dat het eerder aangewezen is dat de doelstelling in zijn totaliteit geldt voor de gezamenlijke overheidsdiensten maar dat er per overheidsdienst kan worden gemoduleerd met betrekking tot de individueel vereiste doelstelling, bijvoorbeeld rekening houdende met reeds geleverde inspanningen zodat eventuele "early adopters" ten gevolge van het verplicht hanteren van het referentiejaar 2021 uit de richtlijn niet onevenredig zouden worden benadeeld.

Artikel 36

Via dit artikel wordt in het voormelde hoofdstuk VIII een afdeling I opgenomen.

Artikel 37

Via dit artikel wordt in titel VII, hoofdstuk VIII, afdeling I een artikel 7.8.1 opgenomen dat dient als kader ter omzetting van artikel 5 van richtlijn (EU) 2023/1791.

Er wordt voorgesteld om voor die omzetting decretaal een kaderregeling op te nemen en de Vlaamse Regering hierbij een delegatie te geven om de concrete energie- en CO₂-reductieverplichtingen vast te leggen. In uitvoering van de artikel 5 van de voormelde richtlijn zal de Vlaamse Regering er uiteraard rekening mee moeten houden dat die minimaal 1,9% zal moeten bedragen ten opzichte van 2021 teneinde een correcte omzetting te garanderen.

De Vlaamse Regering kan evenwel overheidsinstanties die instaan voor het verzorgen van openbaar vervoer alsook de strijdkrachten vrijstellen van de verplichting. Deze uitzondering is expliciet voorzien in artikel 5, lid 1 de voormelde richtlijn.

Er wordt gekozen om de uitzondering uit artikel 5, lid 3 van de voormelde richtlijn echter niet te benutten. Conform die uitzondering dient vastgelegde verplichting tot en met 31 december 2026 niet het energieverbruik van overheidsinstanties in lokale bestuurlijke eenheden met een bevolking van minder dan 50.000 inwoners noch, tot en met 31 december 2029, het energieverbruik van overheidsinstanties in lokale bestuurlijke eenheden met een bevolking van minder dan 5.000 inwoners te omvatten. Aangezien dit echter het grootste deel van de Vlaamse steden en gemeenten zou uitsluiten¹³ én ook die kleinere steden en gemeenten een grote bijdrage te leveren hebben aan de energie- en CO₂-reductie, wordt gekozen om die direct onder het toepassingsgebied te laten vallen. Te

---

¹³ In Vlaanderen hebben enkel de steden Aalst, Antwerpen, Brugge, Genk, Gent, Hasselt, Kortrijk, Leuven, Mechelen, Oostende, Roeselare, en Sint-Niklaas immers meer dan 50.000 inwoners.

meer daar die lokale besturen op termijn ook genieten van de effecten van die inspanningen op hun energiekost.

Artikel 38

Via dit artikel wordt in het voormelde hoofdstuk VIII een afdeling II opgenomen.

Artikel 39

Via dit artikel wordt in titel VII, hoofdstuk VIII, afdeling II een artikel 7.8.2 opgenomen dat dient als kader ter omzetting van artikel 6 van richtlijn (EU) 2023/1791.

Conform artikel 6, lid 1 van richtlijn (EU) 2023/1791 moet jaarlijks minstens 3 % van de totale vloeroppervlakte van verwarmde en/of gekoelde gebouwen die eigendom zijn van overheidsinstanties, worden gerenoveerd om minstens te worden getransformeerd tot bijna-energieneutrale gebouwen of emissievrije gebouwen. De richtlijn maakt het in artikel 6, lid 6 echter mogelijk om ook een alternatieve benadering te hanteren die equivalent is aan de 3%. Het ontworpen artikel 7.8.2, §1 dat stelt dat de Vlaamse Regering een eis oplegt aan de overheidsinstanties om vanaf 2025 jaarlijks een energiebesparing te realiseren die minstens equivalent is aan de energiebesparing door renovatie van minstens drie procent van de totale bruikbare vloeroppervlakte van verwarmde en/of gekoelde gebouwen, dient dan ook te worden gelezen dat de Vlaamse Regering zowel de drie procent kan opleggen (want dat is automatisch equivalent) als kan kiezen voor de weg van de alternatieve benadering.

Conform de richtlijn is de minimale drempel waaraan de gebouwen moeten voldoen om onder het toepassingsgebied van deze verplichting te vallen 250 m².

De richtlijn laat echter toe om bepaalde categorieën van gebouwen uit te sluiten van het toepassingsgebied of aan minder strenge eisen te onderwerpen. Het ontwerp houdt hier rekening mee en zorgt op dit punt voor een passende delegatie aan de Vlaamse Regering.

Bepaalde vrijstellingen hebben Europeesrechtelijk echter wel potentiële consequenties voor de lidstaat. Het vrijstellen van beschermd gebouwen, gebouwen van de strijdkrachten of religieuze gebouwen heeft voor de lidstaat geen consequentie. Conform artikel 6, lid 2 van richtlijn (EU) 2023/1791 kunnen de lidstaten echter ook besluiten een "niet in de eerste alinea bedoeld gebouw"¹⁴ niet te renoveren tot het door de richtlijn vereiste niveau indien zij van oordeel zijn dat het technisch, economisch of functioneel niet haalbaar is om dit gebouw om te vormen tot een bijna-energieneutraal gebouw. Indien zij daartoe besluiten, tellen de lidstaten de renovatie van dat gebouw niet mee voor de naleving van de vastgelegde eis. Die consequentie wordt geïmplementeerd in paragraaf 3 van dit ontworpen artikel.

Artikel 40

---

¹⁴ Dit zijn alle gebouwen die niet behoren tot de categorie van:

- gebouwen die officieel beschermd zijn als onderdeel van een als zodanig aangewezen omgeving, dan wel vanwege hun bijzondere architectonische of historische waarde, voor zover de toepassing van bepaalde minimumeisen inzake energieprestaties hun karakter of aanzicht op onaanvaardbare wijze zou veranderen;
- gebouwen die eigendom zijn van de strijdkrachten of de centrale overheid en nationale defensiedoelinden dienen, uitgezonderd individuele woonruimten en kantoorgebouwen voor de strijdkrachten en ander personeel in dienst van de nationale defensieautoriteiten;
- gebouwen die worden gebruikt voor erediensten en religieuze activiteiten.

////////////////////////////////////

Via dit artikel wordt in titel VII, hoofdstuk VIII, afdeling II een artikel 7.8.3 opgenomen dat dient als kader ter omzetting van artikel 6, lid 1 van richtlijn (EU) 2023/1791.

Artikel 6, lid 1 van de voormelde richtlijn 2023/1791 stelt voorts dat wanneer overheidsinstanties een gebouw gebruiken dat zij niet bezitten, zij verplicht dienen te onderhandelen met de eigenaar, met name wanneer zij een triggerpunt bereiken, zoals de vernieuwing van huurcontract, wijziging van het gebruik, aanzienlijke reparatie- of onderhoudswerkzaamheden, met als doel contractuele clausules vast te stellen opdat het gebouw ten minste een bijna-energie neutraal gebouw of een emissievrij gebouw wordt. Deze verplichting wordt hier omgezet.

De onderhandeling dienen plaats te vinden minstens in de volgende gevallen:

- 1° de verlenging van het gebruiksrecht van het openbaar bestuur op het gebouw;
- 2° de uitvoering van stedenbouwkundige handelingen aan het gebouw, als vermeld in artikel 4.2.1, 1°, 6° en 7° van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening van 15 mei 2009;
- 3° de uitvoering van meldingsplichtige handelingen, als vermeld in artikel 2, 3, 4 en 5/1 van het Besluit van de Vlaamse Regering van 16 juli 2010 betreffende meldingsplichtige handelingen ter uitvoering van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening.

Indien de betrokken partijen niet tot een vergelijk komen dan wordt het geschil voorgelegd aan de vrederechter die naar billijkheid uitspraak doet. Het lokale vredegerecht is immers het forum dat bij uitstek het meest geschikt is om hierover recht te spreken aangezien dit gerecht reeds belast is met het beslechten van huurgeschillen en ook best de lokale gebruiken en patrimoniale waarde van de gebouwen gelegen in zijn ambtsgebied kent.

Wat betreft de parallele aanpassing van het Gerechtelijk Wetboek en de toepassing van de impliciete bevoegdheden daarbij wordt verwezen naar de bespreking bij artikel 3.

Artikel 41 en artikel 42

Artikel 5 en artikel 6 van de nieuwe richtlijn (EU) 2023/1791 die op 20 september 2023 in het Publicatieblad van de Europese Unie werd bekendgemaakt, voorzien in een leidende rol voor de publieke sector op het gebied van energie-efficiëntie en vereisen een voorbeeldfunctie van de gebouwen van overheidsinstanties. Die voormelde artikelen bevatten dan ook verschillende verplichtingen voor de centrale, regionale en lokale overheden.

Een van die specifieke verplichtingen die via artikel 6, lid 5 van de Europese richtlijn (EU) 2023/1791 aan de lidstaten wordt opgelegd, is de verplichting om een algemeen beschikbare en toegankelijke inventaris op te stellen van verwarmde en/of gekoelde gebouwen, die eigendom zijn van of gebruikt worden door overheidsinstanties en een totale bruikbare vloeroppervlakte van meer dan 250 m² hebben.

De *ratio legis* achter deze Europeesrechtelijke verplichting is dat, om het renovatietempo vast te stellen, de lidstaten een overzicht moeten hebben van de gebouwen die het niveau van bijna-energie neutraal gebouw niet halen. Daarom moeten de lidstaten een inventaris van openbare gebouwen, in voorkomend geval met inbegrip van sociale woningen, publiceren en actueel houden als onderdeel van een algemene databank van energieprestatiecertificaten. Deze inventaris moet ook particuliere actoren, waaronder energiedienstenbedrijven, in staat stellen renovatieoplossingen voor te stellen, die kunnen worden geaggregeerd door de waarnemingspost voor het gebouwenbestand van de Unie. In de inventaris kunnen gegevens uit bestaande inventarissen van gebouwenbestanden worden opgenomen. De lidstaten moeten passende maatregelen nemen om het

////////////////////////////////////

- bij het bezorgen van informatie die niet consistent of in overeenstemming met de werkelijkheid is in het kader van meldingsverplichtingen die voortvloeien uit de toepassing van dit decreet, de uitvoeringsbesluiten ervan, het aansluitingsreglement, het aansluitingscontract of het technisch reglement.

De energiefraude die zo door het VEKA wordt gesanctioneerd kan verschillende vormen aannemen. Dit kan bijvoorbeeld zijn niet-aanmelding van lokale productie of fraude met groenestroomcertificaten of energiepremies. Energiefraude kan o.a. de kosten van de netbeheerder verhogen en daarmee de energiefactuur. Vastgesteld wordt dat het maximale boetebedrag van 20.000 euro dat conform artikel 13.4.11 van het Energiedecreet van 8 mei 2009 door het VEKA kan worden opgelegd, een onvoldoende hoog bedrag is voor flagrante gevallen van fraude, zoals gevallen waar meerdere overtredingen door dezelfde natuurlijke persoon of rechtspersoon zijn begaan, of gevallen waar een zeer groot financieel voordeel uit de fraude is gehaald. In die gevallen heeft een maximumbedrag van 20.000 euro een onvoldoende afschrikkend effect voor de overtreder. Daarom wordt voorgesteld om het maximale boetebedrag op te trekken naar 200.000 euro. Vanzelfsprekend zal het VEKA in elk individueel dossier moeten beargumenteren hoe de hoogte van administratieve geldboete in verhouding staat met de begane overtreding(en).

Artikel 44 en artikel 45

De handhabingsbepaling die aan de niet-naleving van het artikel 12.3.2 van het Energiedecreet van 8 mei 2009 was gekoppeld wordt aangepast aan de gewijzigde bepalingen. Het VEKA heeft discretionaire bevoegdheid met betrekking tot de hoogte van de boete en zal bij de vaststelling ervan rekening houden met de ernst van de inbreuk, maar een boete van maximaal 20.000 euro heeft voor de grotere openbare besturen weinig afschrikkend effect. Daarom wordt de maximaal voorziene boete verhoogd naar 50.000 euro en de dwangsom per kalenderdag naar 50 euro.

Artikel 46 en artikel 47

De gewone rechtsonderhorige wordt reeds gevat door verschillende administratieve handhabingsbepalingen voor het niet nakomen van de verplichtingen met betrekking tot energie-efficiëntie en hernieuwbare energiebronnen. Het is uitermate van belang dat openbare besturen een voortrekkersrol met betrekking tot energie-efficiëntie op zich opnemen en het goede voorbeeld geven, maar tegelijk houdt dit in dat de achterblijvers zullen worden geconfronteerd met de juridische gevolgen van die nalatigheid. Deze artikelen voeren daarom bijkomende sanctiebepalingen in het Energiedecreet van 8 mei 2009 in ter handhaving van de energiebesparingsverplichtingen die in uitvoering van artikel 5 en artikel 6 van richtlijn (EU) 2023/1791 aan de openbare besturen worden opgelegd.

Artikel 48

Dit artikel voegt een overgangsmaatregel in titel XV, hoofdstuk III van het Energiedecreet van 8 mei 2009 in met betrekking tot de uiterste timing van het indienen door de aardgasdistributienetbeheerders en de elektriciteitsdistributienetbeheerders van de veiligheidscodes uit de ontworpen artikelen 4.1.11/8 en 4.1.11/9 met het oog op het goedkeuren ervan door de Vlaamse Regering teneinde een inwerkingtreding van de nieuwe regels op 1 januari 2026 te kunnen verzekeren.

////////////////////////////////////

